

## A RÁKÓCZI-VONAT KULTUSZA BÁCS-BODROG ÉS TORONTÁL VÁRMEGYÉBEN

Szerző: **FEHÉR Viktor**, IV. évfolyam (fehvik@gmail.com)

Témavezető: **dr. BENCE Erika** egyetemi tanár; **dr. NÉMETH Ferenc** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

A dolgozat részletesen ismerteti Rákóczi fejedelem hamvai hazahozatalának Bács-Bodrog és Torontál vármegyei kultuszát. Az 1906-os újratemetés fontos nemzeti eszmény, a magyar történelem kiemelkedő, „kultikus” alakjának felmutatása a nemzet előtt. Országos összefogásról lévén szó, először a közvélemény hangolódott rá az eseményre a lapok, folyóiratok és alkalmi kiadványok révén. Kutatásaim az 1906-os év laptermésének áttanulmányozására, főként a Bácska és a Torontál számainak átvizsgálására irányulnak. Rákóczi hamvainak hazahozatala mondhatni „szent nemzeti feladatnak” számított, amelyből kimaradni egyet jelentett a hazaárulással, s emiatt igen nagy anyag áll a kutató rendelkezésére. A dolgozat másik kutatási módszere az adatközlőkkel folytatott beszélgetés, amelyből a kultusz mai továbbéléséről bizonyosodhatunk meg. Főként azokon a településeken, ahol áthaladt az a bizonyos vonat – Oroszlámos, Egyházaskér, Valkány, Nagyszentmiklós. A Rákóczi-vonat Vajdaságon történő áthaladása kultuszépítő gesztus is volt, hiszen a vajdasági lapok rovataiban ihletett lírai és prózai művek jelentek meg vajdasági szerzők tollából, amelyek figyelmen kívül maradtak.

E tanulmány a Rákóczi-vonat nyomainak feltárását, II. Rákóczi Ferenc vajdasági kultuszát járja körül konkrét, jórészt ismeretlen, kultikus szövegek és jelenségek felkutatásával.

*Kulcsszavak:* Rákóczi-vonat, Rákóczi-kultusz, újratemetés, vajdasági vonatkozások

## THE CULT OF THE RÁKÓCZI-TRAIN IN THE BÁCS-BODROG AND TORONTÁL COUNTIES

Author: **Viktor FEHÉR**, fourth-year student (fehvik@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Erika BENCE**, university professor; **Dr. Ferenc NÉMETH**, docent

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina

This paper reviews the cult of delivering the Rákóczi ruling prince's remains back home in the counties of Bács-Bodrog and Torontál. The reburial in 1906 was an important national ideal in Hungarian history in the form of showcasing the “cult” personality in front of the nation.

Given that the project was a cross-country cooperation, first the papers, journals and periodicals were attuned to the idea. The research in this paper studies the publications of the year 1906, and focuses mainly on the counties of Bácska and Torontál. The delivery of the remains of the ruling prince Rákóczi was considered a somewhat “sacred national duty.” Failing to participate meant treason which provided a lot of material available for research. The second method of the research was consultation with the informants which can assure us of the existence of the cult to this day. This is especially true for the areas where the aforementioned train passed – Oroszlámos, Egyházaskér, Valkány, Nagyszentmiklós.

The passing of the Rákóczi train through Vojvodina was also a culture-building gesture, since the Vojvodinian papers were inspired to publish works of poetry and prose that were mostly not recognized until then.

This research follows the trail of the Rákóczi train, studies the cult of Francis Rákóczi II in great detail, through mostly unknown culturally significant texts and phenomena.

*Keywords:* **Rákóczi train, Rákóczi cult, reburial, Vojvodinian references**

## KULT VOZA FERENCA II RAKOCZIJA U OKRUGU BAČ-BODROG I TORONTAL

*Autor:* **Viktor FEHER**, IV godina studija (fehvik@gmail.com)

*Mentor:* **dr. Erika BENCE**, profesor; **dr. Ferenc NEMET**, docent

*Institucija:* Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Katedra za mađarski jezik i književnost, Novi Sad  
Kolegijum za visoko obrazovanje vojvođanskih Mađara

Rad detaljno opisuje kult repatriacije pepela kneza Rakoczija II u okrugu Bač-Bodrog i Torontal. Ponovno sahranjivanje 1906-e godine i predstavljanje jednog izvanrednog „kulturnog” lika mađarske istorije je važan nacionalni ideal pred nacijom.

Reč je o nacionalnoj saradnji i događaj je prvo prihvaćen od strane javnosti kroz novine, časopise i povremene publikacije. Moja istraživanja obuhvataju detaljno proučavanje novinskih izdanja Bačka i Torontala iz 1906-e godine. Dopremanjem pepela Rakocija II u Mađarsku, moglo bi se reći da se smatra „svetim nacionalnim zadatkom” i neučestvovanje u ovom činu se smatralo jednakim kao izdaja otadžbine. Samim tim je na raspolaganju velika količina materijala za jednog istraživača. Drugi istraživački metod ovog rada je razgovor sa prenosiocima informacija od kojih se možemo uveriti o opstanku ovog kulturnog događaja. Posebno u mestima gde je prolazio ovaj voz, na relaciji – Oroszlámos (Banatsko Arandelovo, SRB), Egyházaskér (Vrbica, SRB), Valkány (Valcani, RO), Nagyszentmiklós (Sânnicolau Mare, RO). Prolazom Rakocijevog-voza kroz Vojvodinu bio je gest kulturnog karaktera. Naime, pojavljivali su se radovi novinara, urednika na stupcima vojvođanskih listova inspirisani prozom i lirikom, a koji su ostali van pažnje javnosti.

Ovaj naučni rad donosi nova saznanja otkrivanjem Rakocijevog-voza, obuhvatajući kult Ferenc II Rakoczija u Vojvodini konkretnim, dobrim delom nepoznatim, kulturnim pričama i događajima.

*Ključne reči:* **Rakoci – voz, Rakoci – kult, ponovno sahranjivanje, aspekti Vojvodine**